

Działalność instytucji kultury¹ w województwie wielkopolskim w 2020 r.

31.08.2021 r.

↓18,4

Wypożyczenia księgozbioru
w woluminach na 1 czytelnika
w bibliotekach publicznych

W 2020 r. działalność instytucji kultury odbywała się w cieniu pandemii wirusa Sars Cov2. Ogólnoświatowy zasięg koronawirusa wymuszał konieczność podejmowania kroków mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się choroby COVID-19. Ich skutkiem było zamykanie kolejnych obszarów gospodarki oraz życia społecznego i w miarę możliwości przenoszenie niektórych działań do Internetu. Siłą rzeczy sfera kultury również była dostępna w tym medium, jednak działalność instytucji z nią związanych została znacznie ograniczona. W skali roku obniżyła się wartość większości wskaźników opisujących działalność placówek kultury.

Biblioteki i placówki informacyjno-biblioteczne

W 2020 r. w województwie wielkopolskim funkcjonowało 775 bibliotek oraz placówek biblioteczno-informacyjnych. W ciągu roku ubyło 7 placówek, w tym 4 biblioteki publiczne, stanowiące zasadniczy trzon w tej kategorii instytucji kultury (85,2%). W 2020 r. działało tu zatem 660 bibliotek publicznych (łącznie z filiami). Podobnie jak w poprzednim roku, najwięcej bibliotek było w powiatach: poznańskim (64 placówki), Poznaniu (41), ostrowskim (38; o 2 mniej niż przed rokiem) i konińskim (29), a najmniej w Koninie i Lesznie (po 8) oraz w chodzieskim (9). Większość placówek była zlokalizowana na wsi (64,1%). Ponadto w województwie działały 64 punkty biblioteczne (o 24 mniej niż w 2019 r.) dysponujące księgozbiorem wypożyczanym na czas nieokreślony z jednostki macierzystej, tj. biblioteki bądź filii. Najwięcej punktów bibliotecznych funkcjonowało w Lesznie (10), a także w powiatach obornickim i pleszewskim (po 6) oraz leszczyńskim i Koninie (po 5).

Księgozbiór bibliotek oraz placówek biblioteczno-informacyjnych na koniec 2020 r. liczył łącznie 21867,7 tys. woluminów, z czego ponad połowa (11610,0 tys. woluminów, tj. 53,1%) znajdowała się w zasobach bibliotek publicznych (w przypadku książek było to 59,0%). Pozostałe zbiory nieelektroniczne, obejmujące m.in. rękopisy, stare druki, mikroformy, druki muzyczne, dokumenty kartograficzne, graficzne i inne, liczyły 1877,7 tys. szt., w tym 562,8 tys. szt. znajdowało się w bibliotekach publicznych. Księgozbiór bibliotek publicznych w wielkopolskim stanowił 9,3% zasobu krajowego. Na 1 taką placówkę przypadało tu średnio 17591 woluminów (wobec 17718 w 2019 r.), czyli więcej niż przeciętnie w kraju (16067 woluminów; przed rokiem 16120). W rankingu województw oznaczało to utrzymanie 4. miejsca za podlaskim (20748), śląskim (20266) i mazowieckim (18505). Pod względem wielkości księgozbioru, przeliczonej na 1000 mieszkańców, wielkopolskie, gdzie wskaźnik ten wyniósł 3321 egzemplarzy (wobec 3268 w kraju), wśród wszystkich województw zajmowało 9. miejsce, podobnie jak przed rokiem.

Zbiory biblioteczne poddawane są procesowi digitalizacji, którego celem z jednej strony jest archiwizacja materiałów, z drugiej ochrona oryginału przed zniszczeniem (szczególnie ważna w przypadku cennych dokumentów rękopiśmiennych), wreszcie zapewnienie użytkownikom szerokiego dostępu do materiałów piśmienniczych (przede wszystkim w sieci). Dotąd digitalizacja zbiorów bibliotecznych w bibliotekach publicznych objęła 47,3 tys. obiektów, z tego w ciągu 2020 r. – 6,1 tys.

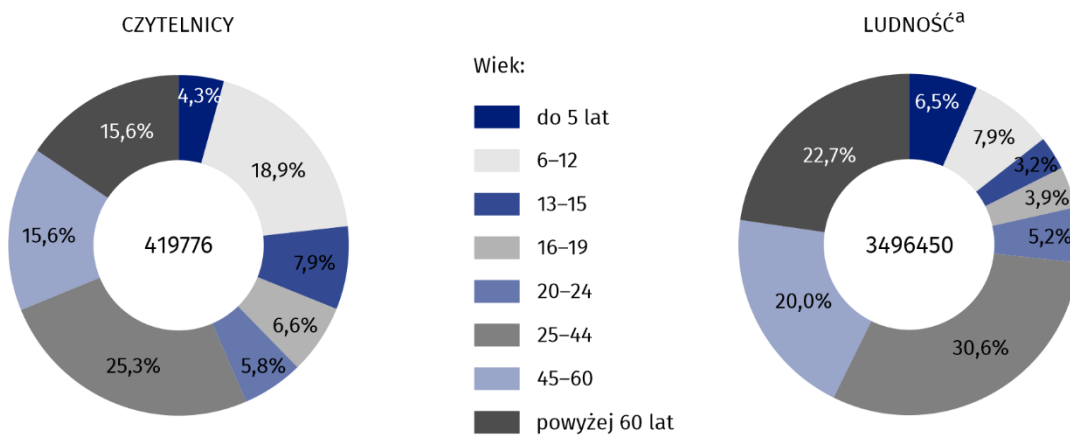
W województwie wielkopolskim działało 660 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 64 punkty biblioteczne

Na 1 bibliotekę publiczną przypadało więcej woluminów niż przeciętnie w kraju

¹ Źródłem informacji wykorzystanych w niniejszym opracowaniu są wyniki badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach: K-01 Sprawozdanie z działalności artystycznej i rozrywkowej, K-02 Sprawozdanie z działalności muzeum i instytucji paramuzealnej, K-03 Sprawozdanie biblioteki, K-05 Sprawozdanie z działalności wystawienniczej, K-07 Sprawozdanie z działalności centrum kultury, domu kultury, ośrodka kultury, klubu, świetlicy, K-08 Sprawozdanie kina oraz K-09 Sprawozdanie z organizacji imprez masowych.

W 2020 r. w bibliotekach publicznych było zarejestrowanych 419,8 tys. użytkowników aktywnie wypożyczających, tj. o 17,4% mniej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę wśród nich stanowiły osoby uczące się – 38,6%, a udział czytelników pracujących wyniósł 36,2% (w 2019 r. odpowiednio 40,3%, i 35,8%). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, najwięcej czytelników należało do przedziału wiekowego 25–44 lata – 25,3% oraz 6–12 lat – 18,9% (przed rokiem odpowiednio 26,0% i 18,9%). Udział mieszkańców wielkopolskiego w czytelnictwie krajowym kształtował się na poziomie 8,5%.

Wykres 1. Czytelnicy bibliotek publicznych oraz ludność według grup wieku w 2020 r.

a Stan w dniu 31 grudnia.

W całym roku 2020 z bibliotek publicznych wypożyczono łącznie 7734,1 tys. woluminów, czyli o 23,0% mniej niż przed rokiem. Wskaźnik wypożyczeń na 1000 ludności w warunkach pandemicznych wyniósł 2210 woluminów wobec 2872 przed rokiem (w Polsce 2022 wobec 2676), co lokowało wielkopolskie na 5. pozycji w kraju (o 2 lokaty niżej niż w 2019 r.). Natomiast wskaźnik wypożyczeń w przeliczeniu na 1 czytelnika obniżył się w porównaniu z poprzednim rokiem do 18,4 woluminów wobec średniej krajowej 15,8 (przed rokiem 19,7 wobec 17,2). W rankingu województw oznacza to utrzymanie przez wielkopolskie 1. pozycji.

Wraz z rozwojem nowych technologii w placówkach bibliotecznych zwiększa się różnorodność oferowanych zasobów. Chociaż nadal zasadniczą ofertę stanowi księgozbiór w formie drukowanej, to coraz częściej biblioteki dają możliwość korzystania z książek, czasopism czy baz danych zamieszczonych w sieci. W 2020 r. placówki biblioteczne posiadały dostęp do 2054,3 tys. licencjonowanych zbiorów elektronicznych, z czego znaczną część stanowiły książki elektroniczne (76,6%), a także czasopisma elektroniczne (17,1%). Najszerzy dostęp do tego typu zasobów miały biblioteki naukowe (94,5% wszystkich licencjonowanych zbiorów). Biblioteki publiczne posiadały licencję na dostęp do 34,9 tys. zbiorów elektronicznych, przede wszystkim książek.

Poza swoją podstawową działalnością, biblioteki organizowały różnego rodzaju imprezy, szkolenia czy konferencje, jednak z uwagi na pandemię ich liczba została znacznie ograniczona. W 2020 r. placówki biblioteczne zorganizowały 9,5 tys. imprez dla 298,0 tys. użytkowników. Dla porównania rok wcześniej odbyło się 23,5 tys. imprez, w których uczestniczyło 708,5 tys. osób. Znacząco zmienił się także sposób organizacji takich wydarzeń. O ile w 2019 r. charakter wirtualny miało zaledwie 30 imprez (0,1% ich ogólnej liczby), to w czasie pandemii tą drogą przeprowadzono 1688 imprez (17,8%). W zajęciach edukacyjnych i szkoleniach udział wzięło łącznie 139,8 tys. osób (użytkowników, studentów bibliotekoznawstwa, bibliotekarzy z innych bibliotek), tj. 3-krotnie mniej niż przed rokiem, natomiast w konferencjach i seminariach – 2,2 tys., ponad 4-krotnie mniej. Organizatorem zdecydowanej większości imprez (8,8 tys., tj. 92,1%) były biblioteki publiczne, natomiast najwięcej konferencji i seminariów przygotowały biblioteki pedagogiczne (76,1%). W imprezach organizowanych przez biblioteki publiczne dla użytkowników uczestniczyło 282,2 tys. osób, tj. 94,7% wszystkich uczestników, a w szkoleniach i zajęciach edukacyjnych – 90,1 tys., tj. 64,4% (w 2019 r. udział w takich wydarzeniach wzięło odpowiednio 678,8 tys. i 356,8 tys. osób).

Województwo wielkopolskie miało najwyższy w Polsce wskaźnik wypożyczeń na czytelnika

W dobie rozwoju usług elektronicznych większość placówek bibliotecznych zapewnia do nich dostęp. W 2020 r. oferowało go 87,3% ogółu bibliotek publicznych i 92,3% bibliotek naukowych (w kraju odpowiednio 82,4% i 81,9%). Możliwość korzystania z katalogu on-line proponowało 545 spośród 660 bibliotek publicznych, czyli 82,6% oraz 56 z 65 bibliotek naukowych – 86,2% (w kraju odpowiednio 74,4% i 74,9%). Możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne oferowały 331 bibliotek publicznych – 50,2% i 46 bibliotek naukowych – 70,8% (w kraju odpowiednio 47,7% i 61,6%).

W ostatnich latach pozytywnie zmienia się poziom dostępności do zasobów bibliotecznych dla osób z niepełnosprawnościami. W 2020 r. ponad połowa bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych posiadała wejście do budynku przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, a ponad jedna trzecia z nich dysponowała udogodnieniami również wewnątrz budynku (w obiektach użytkowanych przez biblioteki publiczne i ich filie było to odpowiednio 49,1% i 32,9%).

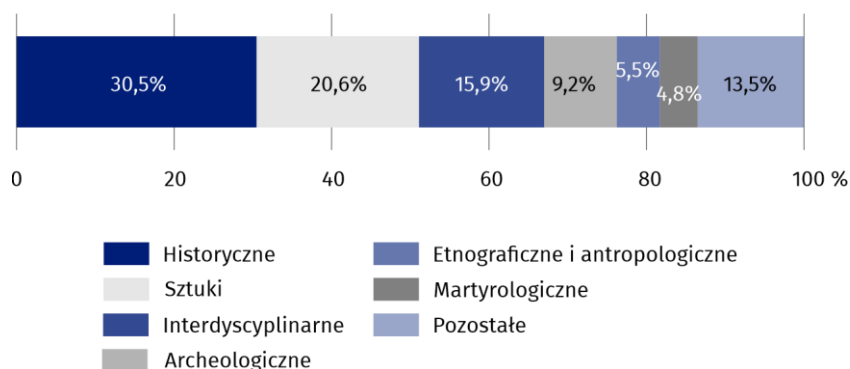
Muzea

W 2020 r. działalność wystawienniczą prowadziło 86 muzeów² i oddziałów muzealnych, o 3 mniej niż przed rokiem. Były wśród nich m.in. 32 muzea historyczne. Zbiory muzealne prezentowano w ramach 191 wystaw stałych (w 2019 r. – 215) oraz poprzez organizowanie ekspozycji czasowych. Na terenie kraju muzea z wielkopolskiego w 2020 r. zorganizowały łącznie 218 takich prezentacji (wobec 395 rok wcześniej). Liczba ta obejmowała 136 wystaw własnych, 50 współorganizowanych oraz 32 wypożyczone, w tym 1 z zagranicy. W ogólnej liczbie ekspozycji czasowych w Polsce te zorganizowane przez muzea z województwa wielkopolskiego stanowiły 7,3% (przed rokiem 7,9%). Liczba ekspozycji stałych prezentowanych w 2020 r. była o 24 mniejsza niż rok wcześniej, a wystaw czasowych zmniejszyła się o 177.

W 2020 r., ze względu na obostrzenia związane z pandemią, a zwłaszcza wskutek zamknięcia placówek muzealnych na kilka miesięcy, wystawy muzealne obejrzało 417,8 tys. osób, czyli jedna trzecia liczby ubiegłorocznej. W skali kraju zwiedzający ekspozycje muzealne w województwie wielkopolskim stanowili 2,5% (wobec 3,0% w 2019 r.). Wskaźnik zwiedzających na 1000 ludności obniżył się niemal 3-krotnie i wyniósł 119 osób, przy średniej dla kraju 434 (przed rokiem 346 wobec 1048), nie wpłynęło to jednak na lokatę wielkopolskiego wśród województw. Podobnie jak w poprzednich latach, pod względem zainteresowania ofertą wystawienniczą muzeów region ten zajmował 13. miejsce w kraju. Przy ograniczonej działalności instytucji muzealnych w 2020 r., najwięcej osób zwiedziło wystawy przygotowane przez muzea: historyczne – 127,5 tys., sztuki – 86,2 tys., interdyscyplinarne – 66,3 tys., archeologiczne – 38,4 tys. oraz etnograficzne i antropologiczne – 22,8 tys. Młodzież szkolna, przez długi okres ucząca się zdalnie, stanowiła w tym czasie tylko 8,5% ogółu zwiedzających (wobec 21,0% rok wcześniej).

Do niższych w kraju należał wskaźnik zwiedzających wystawy muzealne, liczony na 1000 ludności

Wykres 2. Zwiedzający muzea i wystawy muzealne według rodzajów muzeów w 2020 r.

Według stanu na koniec 2020 r., w posiadaniu muzeów było 733,8 tys. muzealiów (w pozycjach inwentarzowych), tj. o 7,6% mniej niż przed rokiem. Najliczniejszy zbiór stanowiły muzealia z dziedziny sztuki (22,2%), historii (16,0%), a także numizmaty (13,6%), eksponaty z zakresu archeologii (13,1%) oraz fotografie (11,1%).

Ograniczenia wynikające z obostrzeń pandemicznych niekorzystnie wpłynęły również na inną działalność muzeów, m.in. wydawniczą, naukową, edukacyjną i kulturalną.

² Poczynając od danych za 2020 r. do MUZEÓW zaliczane są wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987, z późn. zm.).

W 2020 r. muzea przygotowały 317 odczytów i prelekcji (wobec 1423 przed rokiem), w których uczestniczyło 35,1 tys. osób (o 42,1% mniej). Liczba zaprezentowanych seansów filmowych ograniczyła się do 28 (wobec 325 w 2019 r.). Muzea były też organizatorami 201 imprez w formie koncertów, konkursów i imprez plenerowych (przed rokiem 462) oraz 18 sesji, seminariów naukowych, sympozjów i konferencji (w 2019 r. 43). Ponadto muzea przygotowały i przeprowadziły 1577 lekcji i warsztatów muzealnych (z 495 tematów), w których udział wzięło łącznie 31,4 tys. słuchaczy, niemal 6-krotnie mniej niż przed rokiem (w 2019 r. licząc łącznie z uczestnikami warsztatów). Najwięcej takich lekcji zorganizowały muzea sztuki, interdyscyplinarne i historyczne.

Wśród ogółu budynków użytkowanych przez muzea niespełna połowa (44,2%) była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Odpowiednie wejście do budynku posiadało 41,9% obiektów, a 32,6% dysponowało udogodnieniami również wewnątrz budynku. Z ogólnej liczby ekspozycji prezentowanych w muzeach 15 przystosowano dla osób niepełnosprawnych. Poza muzeami, w 2020 r. w województwie działały także 32 instytucje paramuzealne (o 18 więcej niż przed rokiem), w tym 5 ogrodów botanicznych. Instytucje te zgromadziły 105,3 tys. sztuk muzealiów (w tym okazów żywych), tj. 5,5-krotnie więcej niż rok wcześniej. Jednostki paramuzealne przygotowały w kraju 45 wystaw stałych i 66 czasowych, które odwiedziło łącznie 677,4 tys. osób (o 41,1% mniej niż w 2019 r.). Zaprezentowały też 1 wystawę za granicą (w okresie pandemii zwiedziło ją 40 osób; frekwencja była 10-krotnie mniejsza niż rok wcześniej).

Galerie sztuki

W 2020 r. działało 18 galerii (o 3 mniej niż przed rokiem), w tym 11 należących do instytucji państwowych lub samorządowych. W zbiorach własnych galerie posiadały 4,0 tys. eksponatów. Największą część z nich (36,7%) stanowiły zbiory z zakresu malarstwa oraz grafiki (18,9%).

Galerie sztuki przygotowały 222 wystawy (wobec 284 w 2019 r.), z tego 10 zorganizowano za granicą. Charakter plenerowy miało 14 wystaw. Wobec obostrzeń pandemicznych w 2020 r. wystawy prezentowane przez galerie z wielkopolskiego na terenie kraju odwiedziło łącznie 101,5 tys. osób, tj. o 45,4% mniej niż przed rokiem.

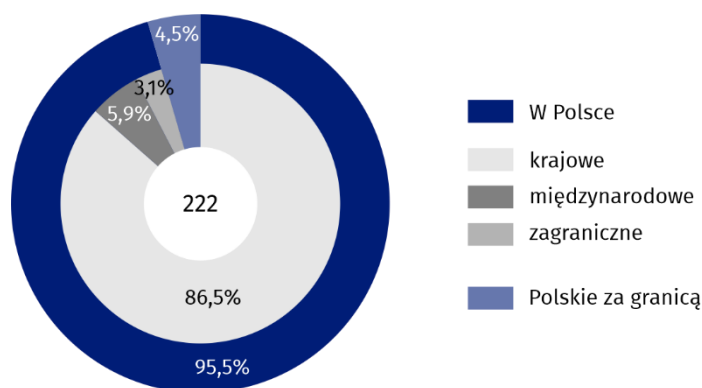
Wystawy prezentowane w ramach „nowych mediów”, czyli nietradycyjnych eksponatów i technik (animacji komputerowej lub nowoczesnej aranżacji przestrzeni), stanowiły 37,4% ogółu wystaw zorganizowanych przez galerie (w 2019 r. ten udział wynosił 28,2%).

Poza działalnością wystawienniczą, galerie i salony sztuki prowadzą również inne formy działalności, m.in. organizując koncerty, imprezy filmowe, odczyty, konkursy, performance czy warsztaty. Od 12 marca 2020 r., czyli momentu ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego, działalność ta została mocno ograniczona. Część jednostek nie podejmowała w tym czasie żadnej aktywności związanej z przygotowaniem i udostępnianiem oferty kulturalnej, część natomiast swoją ofertę udostępniła w Internecie (stronę internetową miały wszystkie wielkopolskie galerie sztuki). łącznie w imprezach zorganizowanych przez instytucje wystawiennicze w 2020 r. uczestniczyło 28,1 tys. osób, tj. o 15,4% mniej niż przed rokiem, przy czym liczba takich imprez zmniejszyła się w tym czasie z 872 do 304.

W ramach działalności oświatowej muzea przeprowadziły 1,6 tys. lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży

Galerie sztuki z województwa wielkopolskiego 10 wystaw przygotowały za granicą

Wykres 3. Wystawy w galeriach i salonach sztuki według lokalizacji wystaw i rodzajów wystawców w 2020 r.

Galerie sztuki zajmują się także działalnością wydawniczą obejmującą m.in. publikacje katalogów, informatorów, zaproszeń, folderów czy plakatów. W ramach tej działalności w 2020 r. instytucje wystawiennicze wydały 247 tytułów w formie drukowanej oraz 116 wydawnictw elektronicznych (wobec 511 i 71 rok wcześniej).

Dla potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowane było 8 spośród 18 galerii i salonów sztuki. Obiekty te miały dostosowane wejście do budynku, natomiast 6 z nich dysponowało również udogodnieniami wewnątrz budynku. Spośród ogółu ekspozycji tylko 4 były przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Teatry i instytucje muzyczne

W 2020 r. działalność sceniczną w województwie prowadziło 16 teatrów i instytucji muzycznych, z czego 15 posiadało własny zespół artystyczny. Swoją siedzibę miało tu 6 teatrów dramatycznych, 3 lalkowe, 3 muzyczne, 2 filharmonie oraz orkiestra i chór. Na obszarze całego kraju teatry i instytucje muzyczne z wielkopolskiego zorganizowały łącznie 1386 przedstawień i koncertów (5,7% ogólnej liczby spektakli w kraju; w 2019 r. 5,9%), w tym 1339 we własnym województwie, z tego 832 w stałej sali. W tych wydarzeniach, których z przyczyn pandemii zorganizowano znacznie mniej niż w poprzednim roku (wówczas odbyło się 4075 przedstawień, w tym 3981 w województwie), uczestniczyło łącznie 183,5 tys. widzów, w tym 176,3 tys. było na przedstawieniach i koncertach odbywających się w wielkopolskim. Liczby te stanowiły niepełną jedną czwartą ogółu widzów i słuchaczy sprzed roku.

Teatry i instytucje muzyczne z całego kraju na terenie województwa wielkopolskiego w 2020 r. zorganizowały 1563 przedstawienia i koncerty (wobec 6745 rok wcześniej). Liczba uczestniczących w nich widzów wyniosła 200,8 tys., co w skali kraju stanowiło 4,5% (w 2019 r. 12,2%). W porównaniu z poprzednim rokiem frekwencja na koncertach i przedstawieniach zorganizowanych na terenie województwa zmniejszyła się niemal 9-krotnie (przy ponad 3-krotnym spadku liczby widzów w kraju). Wskaźnik widzów liczony na 1000 ludności w ciągu roku obniżył się z 501 do 57 (w kraju z 374 do 117), a jego wartość ułokowała wielkopolskie na 13. miejscu w Polsce, tj. o 10 pozycji niżej niż w 2019 r.

W związku z pandemią w 2020 r. teatry i instytucje muzyczne z wielkopolskiego zaprezentowały za granicą tylko 9 koncertów filharmonicznych (w poprzednim roku przedstawiły 91 przedstawień teatralnych i koncertów).

Twórcy z zagranicy w 2020 r. na terenie województwa zrealizowali 22 przedstawienia i koncerty (przed rokiem – 83), a organizatorem większości z nich (21 imprez) były filharmonie. W porównaniu z 2019 r. liczba widzów i słuchaczy na przedstawieniach zespołów i artystów zagranicznych spadła prawie 5-krotnie i wyniosła 17,6 tys. (w 2019 r. – 81,7 tys.).

Teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie wielkopolskim zorganizowały o ponad 65% przedstawień i koncertów mniej niż w 2019 r. Liczba uczestniczących w nich widzów i słuchaczy zmniejszyła się o 75%

W 2020 r. w województwie wielkopolskim odbyło 21 koncertów zorganizowanych przez zagraniczne filharmonie

Tablica 1. Działalność teatrów i instytucji muzycznych na terenie województwa wielkopolskiego w 2020 r.

Wyszczególnienie	Przedstawienia i koncerty		Widzowie i słuchacze	
	ogółem	w tym zrealizowane przez instytucje z województwa wielkopolskiego	ogółem	w tym na przedstawieniach zrealizowanych przez instytucje z województwa wielkopolskiego
OGÓŁEM	1563	1339	200818	176269
	W odsetkach			
Teatry dramatyczne	47,3	49,7	43,2	42,3
dramatyczne	35,3	37,8	34,1	33,6
lalkowe	12,0	11,9	9,2	8,8
Teatry muzyczne	10,7	12,2	22,8	25,9
opery	5,0	5,8	10,3	11,8
operetki, balet, teatry tańca, inne teatry muzyczne	5,7	6,4	12,5	14,1
Filharmonie, orkiestry i chóry	41,7	38,0	32,6	31,8
filharmonie	31,4	36,2	24,2	27,4
orkiestry i chóry	10,3	1,8	8,4	4,4
Zespoły pieśni i tańca	0,4	.	1,3	.

Większość teatrów i instytucji muzycznych była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (13 spośród 16 obiektów). Obiekty te miały dostosowane wejście do budynku, natomiast 12 z nich posiadało dodatkowo udogodnienia wewnątrz budynku.

Kina stałe

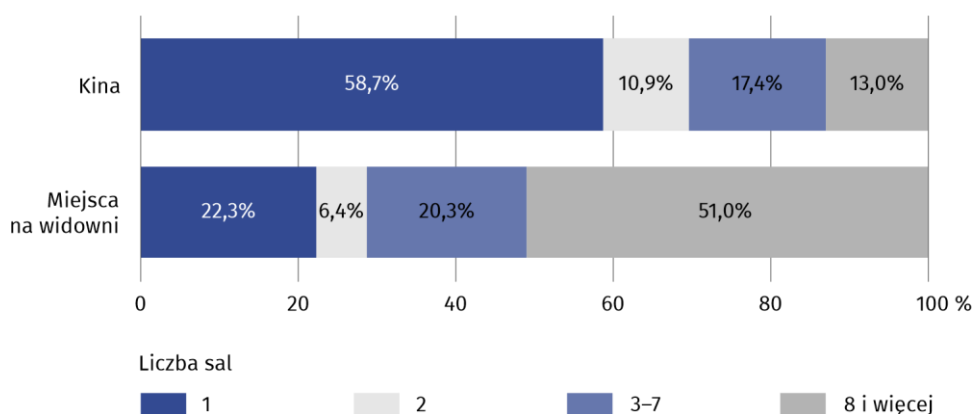
W 2020 r. w województwie działało 46 kin stałych posiadających 133 sale projekcyjne i dysponujących łącznie 27,7 tys. miejsc na widowni. W roku, w którym obowiązywały obostrzenia związane z pandemią COVID-19, ograniczające w znacznym stopniu działalność podmiotów kultury, w kinach odbyło się 101,5 tys. seansów filmowych, tj. o 50,7% mniej niż przed rokiem. Pokazy te zgromadziły łącznie 1996,1 tys. widzów, czyli o blisko 70% mniej niż w 2019 r. Jeden seans filmowy obejrzało przeciętnie 20 osób (przy średniej krajowej na poziomie 18). Podobnie jak w poprzednich latach, udział wielkopolskiego w krajowej działalności kinowej kształtował się na poziomie ok. 10% (od 9,2% w przypadku seansów filmowych, poprzez 9,5% – dla miejsc na widowni, po 10,2% – biorąc pod uwagę liczbę widzów). Największym zainteresowaniem cieszyły się filmy produkcji pozaeuropejskiej, ale ich przewaga nad filmami produkcji polskiej była dużo mniejsza niż w 2019 r. (odpowiednio 43,7% ogólnej liczby oglądających wobec 43,1%; przed rokiem było to 53,8% wobec 32,6%). Wskaźnik widzów liczony na 1000 ludności obniżył się z 1777 do 570 (w kraju z 1608 do 508). Pod względem frekwencji w kinach w rankingu województw wielkopolskie ponownie zajęło 3. lokatę.

Większość kin stanowiły kina jednosalowe (58,7%). Ponadto działało 8 minipleksów (obiekty posiadające od 3 do 7 sal) i 6 multipleksów (8 lub więcej sal). Multipleksy koncentrowały blisko połowę wszystkich sal projekcyjnych (46,6%) i ponad połowę ogółu miejsc na widowni (51,0%). W ciągu roku w multipleksach odbyło się łącznie 55,1 tys. seansów filmowych, tj. o 52,3% mniej niż w 2019 r. Uczestniczyło w nich 940,1 tys. widzów, o 70,0% mniej niż przed rokiem. W ogólnej liczbie seansów kinowych, te zorganizowane w multipleksach stanowiły 54,2%, a uczestniczący w nich widzowie – 47,1%.

Większość kin stałych (41 spośród 46) była przystosowana dla osób niepełnosprawnych, co oznaczało posiadanie wejścia przygotowanego dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ponadto w 34 obiektach udogodnienia znajdowały się również wewnątrz budynku.

Najwięcej widzów w kinach stałych gromadziły filmy produkcji pozaeuropejskiej

Wykres 4. Kina stałe według liczby sal projekcyjnych w 2020 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

W 2020 r. działalność służącą upowszechnianiu i popularyzacji kultury, zwłaszcza w środowisku lokalnym, prowadziło łącznie 305 instytucji różnego typu (przed rokiem 314). W strukturze instytucji prowadzących wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną w miastach dominowały ośrodki, centra i domy kultury, a na wsi świetlice i ośrodki kultury. We wszystkich placówkach tego typu funkcjonowało 589 pracowni specjalistycznych (w 2019 r. 616). Najbardziej popularne wśród nich były pracownie plastyczne (25,3% wszystkich pracowni), muzyczne (24,1%), a także sale baletowe i taneczne (22,1%).

Przeważająca liczba klubów i centrów kultury skupiała się w miastach, natomiast większość świetlic działała na wsi

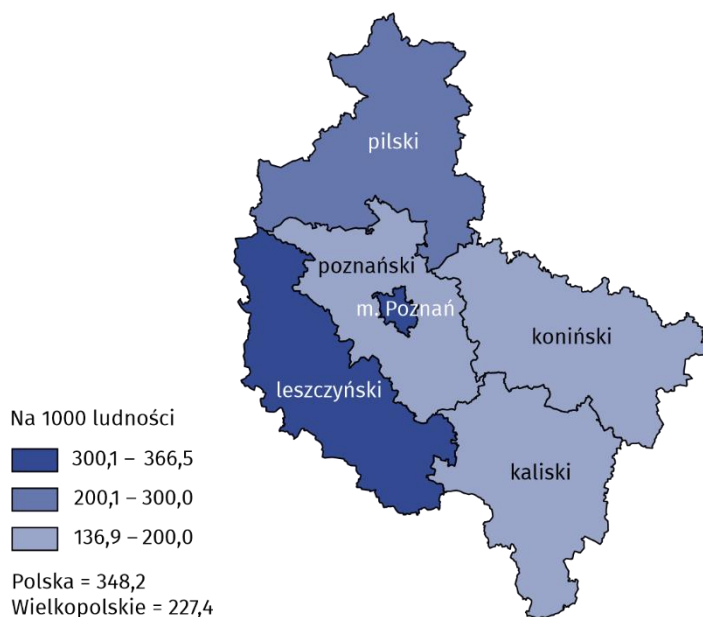
Tablica 2. Działalność centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic według lokalizacji w 2020 r. Stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	Miasta	Wieś
Instytucje	144	161
centra kultury	33	12
domy kultury	30	24
ośrodki kultury	60	60
kluby	17	1
świetlice	4	64
Pracownie specjalistyczne	377	212
Imprezy ^a	6711	2205
Uczestnicy imprez ^a w tys.	639,5	156,5
Grupy artystyczne	784	429
Członkowie grup artystycznych ^a w tys.	14,2	6,9
Koła (kluby)	1497	633
Członkowie kół (klubów) w tys.	30,8	12,5
Kursy ^a	251	78
Absolwenci kursów ^a w tys.	3,4	0,9

a W ciągu roku.

W konsekwencji ograniczeń związanych z sytuacją pandemiczną, w 2020 r. wymienione tu placówki kulturalne zorganizowały łącznie 8916 imprez, tj. o połowę mniej niż przed rokiem. Charakter plenerowy miało 18,1% z nich. Z oferty tej skorzystało 796,0 tys. osób, czyli jedna czwarta ubiegłorocznej liczby uczestników. Najczęściej były to warsztaty (18,9% ogółu zorganizowanych imprez), koncerty (15,3%), prelekcje, spotkania i wykłady (12,4%) oraz seanse filmowe (10,3%). Największym zainteresowaniem cieszyły się festiwale i przeglądy artystyczne, w których przeciętna liczba uczestników na imprezę wynosiła 471 osób (przy średniej dla wszystkich imprez w województwie – 89 i wobec przeciętnej frekwencji na festiwalach w kraju – 935), a ponadto wystawy (263 osoby wobec 212 w kraju), koncerty (177 osób wobec 235) oraz pokazy teatralne (150 osób wobec 143).

Wykres 5. Uczestnicy imprez zorganizowanych przez centra, ośrodki i domy kultury oraz kluby i świetlice według podregionów w 2020 r.

W 2020 r. jedna placówka z wielkopolskiego organizowała przeciętnie 29 imprez kulturalnych (w kraju 30; rok wcześniej w obu przypadkach było to 57 imprez). Skutki obostrzeń wyraźnie pokazują też wskaźniki natężenia dotyczące uczestników imprez. W wydarzeniach organizowanych przez placówki kultury w województwie wielkopolskim w 2020 r. udział wzięło 227 osób na 1000 ludności, przy przeciętnej w kraju 348 osób. Dla porównania rok wcześniej wskaźniki te kształtowały się na poziomie 904 i 977.

W centrach, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach działało 1213 grup artystycznych zrzeszających 21,1 tys. członków (w 2019 r. odpowiednio 1360 i 24,2 tys.). Najwięcej było grup tanecznych (325 zespołów, tj. 26,8% ogółu grup funkcjonujących w województwie), ale najbardziej popularnym rodzajem grup artystycznych w wielkopolskim były grupy wokalne i chóry (323, tj. najwięcej w kraju), które w ogólnej liczbie stanowiły 26,6% i skupiały 29,8% wszystkich członków grup artystycznych. Stosunkowo dużo było też grup muzyczno-instrumentalnych (248, tj. 20,4%). W większości grup artystycznych wśród członków przeważały dzieci i młodzież szkolna (średnio 65,5%), jedynie w grupach wokalnych i chórach więcej było osób starszych (57,0%, z tego 44,8% – po 60. roku życia).

Placówki kultury prowadziły także koła organizujące systematyczne zajęcia tematyczne w zorganizowanych grupach. W 2020 r. działało 2130 kół (o 126 mniej niż w poprzednim roku). W organizowanych przez nie zajęciach udział wzięło łącznie 43,3 tys. osób, w tym 20,5 tys. dzieci i młodzieży szkolnej (odpowiednio o 13,2% i o 8,4% mniej niż przed rokiem). Najwięcej osób uczestniczyło w zajęciach zorganizowanych przez koła taneczne (16,7% ogółu członków wszystkich kół) oraz koła seniora i Uniwersytet Trzeciego Wieku (16,4%), a także koła plastyczne i techniczne (13,8%). Dzieci i młodzież szkolna najchętniej brała udział w zajęciach kół tanecznych (27,9%), plastycznych i technicznych (23,0%) oraz muzycznych (15,5%). Natomiast spośród członków kół w wieku powyżej 60. roku życia najwięcej (45,0%) uczestniczyło w zajęciach kół seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a ponadto kół gospodyń wiejskich (17,4%) oraz kół turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (14,8%).

W 2020 r. wymienione instytucje kultury zorganizowały ponadto 329 różnego rodzaju kursów (o 120 mniej niż przed rokiem). Kursy takie ukończyło 4,4 tys. osób (o 41,0% mniej niż w 2019 r.). Największą popularnością, podobnie jak w poprzednich latach, cieszyły się kursy tańca (23,9% ogółu absolwentów) oraz języków obcych (18,2%).

W ogólnej liczbie budynków użytkowanych przez instytucje prowadzące wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną ponad połowa (64,1%) była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Oznacza to przede wszystkim przystosowanie wejść do budynków (w 99,2% obiektów przystosowanych dla niepełnosprawnych), a także udogodnienia wewnątrz budynków (w 67,7%). Najczęściej udogodnienia dla osób niepełnosprawnych posiadały budynki użytkowane przez domy kultury (83,6%), ośrodki kultury (71,2%) i centra kultury (67,4%), natomiast najrzadziej przystosowane były świetlice (33,8% użytkowanych przez nie budynków).

Imprezy masowe

W 2020 r. z uwagi na pandemię koronawirusa zorganizowano znacznie mniej imprez masowych niż zwykle. W województwie wielkopolskim miało miejsce 129 tego rodzaju wydarzeń (przed rokiem 738), a więcej odbyło się jedynie w kujawsko-pomorskim (289) i śląskim (212). Przeważały imprezy o charakterze sportowym, które stanowiły 62,8%. Większość z nich zorganizowano w obiektach zamkniętych.

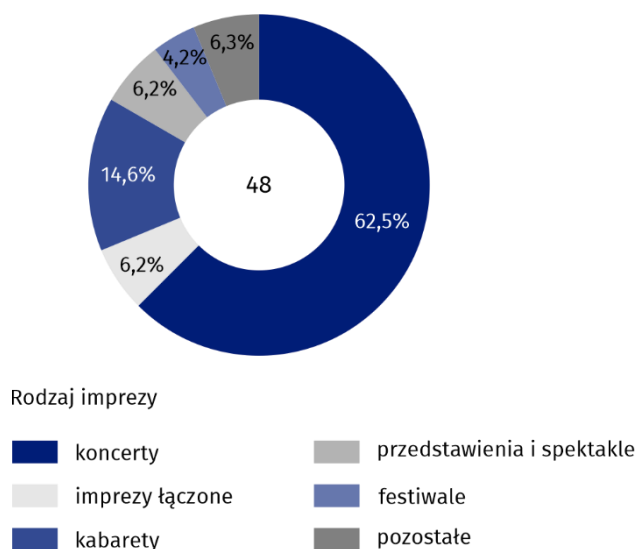
W imprezach masowych zorganizowanych na obszarze województwa w 2020 r. udział wzięło 495,9 tys. osób, tj. o 79,2% mniej niż w poprzednim roku. W skali kraju liczba ta stanowiła 10,1%. Pod względem frekwencji na tego typu wydarzeniach wielkopolskie lokowało się na 5. miejscu wśród województw, natomiast biorąc pod uwagę liczbę uczestników w przeliczeniu na 1000 ludności – na miejscu 7. (o jedną pozycję wyżej niż przed rokiem). Większość osób (96,7%) uczestniczyła w imprezach z płatnym wstępem. Organizatorem przeważającej liczby imprez (bez względu na kategorię) w wielkopolskim były osoby prawne. W 2020 r. zorganizowały one 83,7% ogółu imprez masowych, z tego w przypadku imprez o charakterze artystyczno-rozrywkowym – 64,6%, a wydarzeń sportowych – 95,1% (w kraju odpowiednio: 92,9%, 80,7% i 96,8%).

W województwie wielkopolskim działało najwięcej w kraju grup wokalnych i chórów

W województwie wielkopolskim zorganizowano trzecią co do wielkości liczbę imprez masowych w kraju, jednak znacznie mniejszą niż w 2019 r.

Uczestnicy imprez sportowych stanowili 82,5% ogółu biorących udział w wydarzeniach masowych

Wykres 6. Masowe imprezy artystyczno-rozrywkowe według rodzajów w 2020 r.

Wydatki na kulturę budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2020 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 813,7 mln zł, tj. o 5,2% mniej niż przed rokiem. W skali kraju ta kwota stanowiła 8,8% i wśród pozostałych województw stawiła wielkopolskie na 4. miejscu, tj. o 1 pozycję wyżej niż przed rokiem. W przypadku wydatków w rozdziale – centra kultury i sztuki było to miejsce 2., a w rozdziale – biblioteki – 3. W budżecie JST (gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa łącznie) wydatki na kulturę stanowiły 3,1%, podobnie jak w kraju (w 2019 r. było to 3,5% wobec 3,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. wydatki na kulturę wynosiły 232 zł (wobec 246 zł przed rokiem), przy średniej krajowej na poziomie 241 zł (przed rokiem 251 zł). Pod względem tej kwoty wielkopolskie ponownie znalazło się na 9. miejscu wśród ogółu województw.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu
Dyrektor Jacek Kowalewski
tel: 61 2798 266

Rzeczoznawstwo:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Wielkopolski Ośrodek Badań
Regionalnych
tel: 61 2798 320, 61 2798 323
e-mail: informatoriumPOZ@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań
Regionalnych
tel: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl

@Poznan_STAT

[@UrządStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania

[Publikacje z obszaru tematycznego Kultura. Turystyka. Sport](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\) – Kultura i sztuka](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Biblioteka](#)

[Biblioteka publiczna](#)

[Punkt biblioteczny](#)

[Czytelnik](#)

[Galeria](#)

[Impreza masowa](#)

[Instytucja muzyczna](#)

[Kino stałe](#)

[Koncert](#)

[Księgozbiór](#)

[Muzealia](#)

[Muzeum](#)

[Oddział muzeum](#)

[Przedstawienie](#)

[Teatr](#)

[Uczestnik imprezy](#)

[Widzowie i słuchacze](#)